

**PASAULES
LIELĀKĀ
MĀCĪBU
STUNDA**

Partneris datpratībā

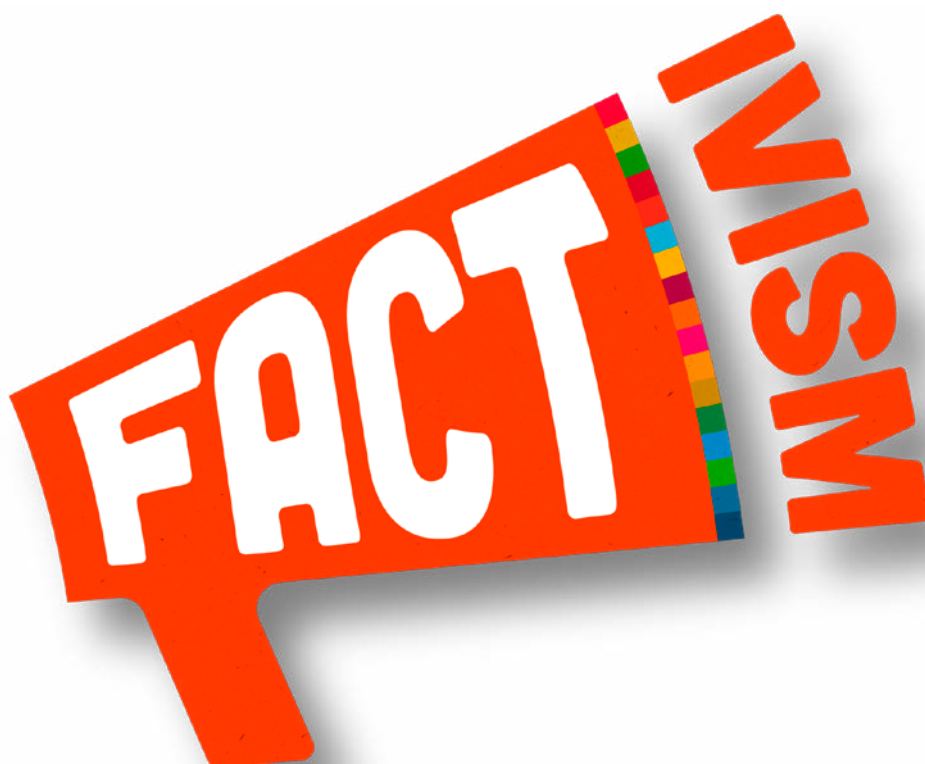

Ilgums

**1
stunda**

Vecums

**8-14
gadi**

KLŪSTI PAR FAKTU ' MEISTARU! PAR GLOBĀLAJIEM MĒRĶIEM

PĀRSKATS

Šajā aktivitātē skolēni izgatavos plakātu par kādu viņiem svarīgu Ilgtspējīgas attīstības mērķi. Vispirms viņi mācīsies par datiem un izvēlēsies sev svarīgu tēmu, kas iedvesmo viņus rīkoties Ilgtspējīgas attīstības mērķu labā. Pēc tam viņi vizualizēs datus un augšupielādēs savu plakātu digitālā galerijā, kur to varēs aplūkot skolēni no visas pasaules.

KĀPĒC MĒS PIEVĒRŠAM UZMANĪBU DATIEM?

Mācot saviem skolēniem, kā strādāt ar datiem, jūs varat palīdzēt viņiem kļūt par faktu meistariem un izmantot informāciju, lai īstenotu pārmaiņas. Mācot strādāt ar datiem, jūs palīdzēsiet viņiem apgūt datpratību, kas ir svarīga mūsdienu pasaulē un globālo mērķu sasniegšanā.

MĀCĪBU MĒRĶI

- Es saprotu, kas ir dati un kāpēc tie ir svarīgi.
- Es varu vizualizēt savu globālo mērķu faktu.
- Es augšupielādēju savu datu karti Faktu meistardarbnīcas digitālajā galerijā.

INFORMĀCIJA SKOLOTĀJIEM

Instrukcijas un laika plānojums ir aptuvenus un jūs to varat pielāgot savas stundas vajadzībām. Piedāvājam trīs iespējas, ko varat izmantot atbilstoši savu skolēnu spējām un savam laika ierobežojumam.

Šajā mācību stundas plānā sniegti norādījumi skolotājiem.

[Šeit piedāvājam arī prezentāciju.](#)

Lai uzzinātu par Latvijā īstenotajām Pasaules lielākajām mācību stundām, lūdzam dokumentēt stundas gaitu un rezultātus, kā arī ar tiem dalīties Facebook platformā, pievienojot atzīmes *@PasaulesStunda*, *#PasaulesStunda*.

Lai neviena stunda nepaliktu nepamanīta, lūdzam mūs informēt par tās norisi, rakstot uz e-pasta adresi programmas@unesco.lv un atsūtot saiti uz sociālo tīklu ierakstu.

Paldies, ka esat daļa no Pasaules lielākās mācību stundas!

Aiciniet skolēnus piecelties kājās, ja uz uzdoto jautājumu viņu atbilde ir “jā”.

- Vai kaži tev patīk vairāk nekā suņi?
- Vai uz skolu šodien nāci ar kājām?
- Vai sociālos medijus tu izmanto katru dienu?

Lai savāktu skolēnu dotos datus, izveidojiet tabulu. Tabulā katram jautājumam paredzēta viena rinda, bet atbildei “jā” un “nē” — katrai sava kolonna.

Pārrunājiet! Tagad mums ir trīs “datu” kopas. Kas ir dati?

Atbilde. Dati ir faktu kopums, kas var sniegt informāciju. Dati mums palīdz izprast un aptvert pasauli.

- Kādu informāciju dati stāsta par mūsu klasi?
- Kāpēc varētu būt noderīgi zināt šo informāciju?

Papildinformācija par datiem.

Dati sākumā ir “negatavi”, juceklīgi un neorganizēti. Informācija jau ir organizēta. Piemēram, dati ir cilvēku skaits, kas, atbildot uz jautājumu, pieceļas kājās. Informācija ir tas, ko mēs varam uzzināt no šī cilvēku skaita.

Informācija atspoguļo datus, lai radītu priekšstatu par to, kā tie ir savstarpēji saistīti. Paši par sevi dati ir būtībā bezjēdzīgi. Par jēgpilnu informāciju tie kļūst tad, kad ir analizēti un interpretēti. Kolīdz jums ir informācija, jūs to varat izmantot, lai mainītu pasauli.

Kāpēc mēs vācam datus? Kur tie tiek izmantoti? Vai skolēni var minēt piemērus?

Atbilde. Dati tiek izmantoti visur, lai sagatavotu informāciju, kas mums ļauj pieņemt lēmumus un risināt problēmas. Zinātnieki vāc datus, lai pētītu pasauli. Uzņēmumi vāc datus par saviem klientiem, lai zinātu, ko tie pērk un kur to dara. Mākslīgais intelekts datus izmanto dažādi, piemēram, lai mācītos, prognozētu un izpildītu uzdevumus.

Pajautājiet! Kāpēc dati mums varētu noderēt, lai risinātu problēmas, kas noteiktas, piemēram, ilgtspējīgas attīstības mērķos?

Parādiet **1. pielikumā** norādītos globālos mērķus.

Izstāstiet skolēniem, ka šajā stundā viņi iemācīsies, kā izmantot datus par globālajiem mērķiem, lai vairāk uzzinātu par izvēlēto tēmu un veicinātu izpratni par to.

Iepazīstiniet skolēnus ar uzdevumu. Ir pienācis laiks izmantot datus, lai **Faktu meistardarbniecā** mainītu pasauli! **Fakti + meistarība = faktu meistari**. Tas nozīmē meistarīgi izmantot faktus, lai vairotu izpratni par kādu tēmu un rosinātu pārmaiņas. Lai to panāktu, vispirms ir jāatrod dati, kas jums nozīmē kaut ko īpašu.

Piedāvājam trīs iespējas, kā palīdzēt skolēniem atrast faktu, ar ko strādāt 3. solī. Izvēlieties iespēju, kura, jūsuprāt, ir vispiemērotākā jums un jūsu skolēniem. Ja jūsu skolēni nejūtas droši, varat strādāt visi kopā vienā komandā. Ja skolēni ir pārliecināti par sevi, viņi var strādāt individuāli vai nelielās grupās.

1. IESPĒJA

- Aiciniet skolēnus pārdomāt globālos mērķus un izvēlēties to, kurš viņiem ir svarīgākais. Parādiet atbilstošu statistiku no [Datu lapas](#). Varat izvēlēties vienu faktu un dot laiku skolēniem ar to iepazīties. Varat arī piedāvāt plašāku faktu klāstu, ko skolēni var pārrunāt savā starpā. Izrunājiet, kāpēc šie fakti ir svarīgi, ko tie ietekmē, kāpēc tie ir tādi, kurš fakts šķiet svarīgākais un kāpēc. Pēc tam skolēni var izvēlēties vienu faktu, ar ko strādāt nākamajā solī. Viņiem ir 15 minūtes, lai atrastu datus par savu izvēlēto globālo mērķi.

2. IESPĒJA

- Aiciniet skolēnus pārdomāt globālos mērķus un izvēlēties to, kurš viņiem ir svarīgākais. Pēc tam viņiem 15 minūtēs grāmatās vai tiešsaistē ir jāatrod dati par izvēlēto globālo mērķi. Vispirms skolēniem ir jāizdomā jautājumi, uz kuriem viņi gribētu atrast atbildes. Piemēram, par 5. globālo mērķi "Dzimumu līdztiesība" varētu vaicāt, vai mūsu valdībā dzimumi ir vienlīdzīgi pārstāvēti, un tad meklēt atbildi uz šo jautājumu. [Datu lapā](#) ir saites uz vairākām noderīgām datubāzēm par ilgtspējīgas attīstības mērķiem, bet skolēni var meklēt arī paši.

3. IESPĒJA

- Aiciniet skolēnus pārdomāt globālos mērķus un izvēlēties to, kurš viņiem ir svarīgākais. Pēc tam dodieties datu medībās. Viņiem ir 15 minūtes, lai atrastu datus par savu izvēlēto globālo mērķi. Medības var notikt klasē, skolā, pat vietējā kopienā. Varat rīkot aptauju, veikt intervijas, skaitīt vai mērīt lietas. Domājiet plaši!

Jūs, piemēram, varat:

- izmērīt, cik daudz zaļās telpas ir jūsu pagalmā (15. mērķis "Dzīvība uz zemes");
- veikt pētījumu par pusdienām un to ēdājiem, lai noskaidrotu, kuri ēd veselīgi (3. mērķis "Laba veselība un labklājība");
- intervēt cilvēkus, lai uzzinātu, vai viņiem ir pieejama zaļā enerģija (7. mērķis "Pieejama un atjaunojama enerģija").

2. soļa noslēgumā skolēniem jābūt datiem, ko viņi var izmantot, lai 3. solī izveidotu infografikas plakātu.

Iepazīstiniet skolēnus ar uzdevumu! Ir pienācis laiks parādīt jūsu datus pasaulei! To varat izdarīt, izveidojot infografikas plakātu. Laba infografika vizualizē datus, lai pievērstu uzmanību un nodotu vēstījumu. Lūk, trīs galvenie patiesi efektīvas infografikas noteikumi!

1. Skaidrs galvenais vēstījums jeb virsraksts.
2. Vizualizācija, kas palīdz izprast datus.
3. Kaut kas, kas liek aizdomāties.

Parādiet skolēniem faktu meistardarbu piemērus **2. pielikumā**.

Pārrunājiet, vai infografikās ievērots 1., 2. un 3. noteikums? Ja tie ir ievēroti, kā tas ir darīts? Ja nav ievēroti, kas pietrūkst?

- Piemēram, šokējošā statistika, ka gandrīz vienam miljardam cilvēku nepietiek pārtikas.
- Piemēram, statistika par pieaugušajiem, kam valstīs ar zemiem ienākumiem ir atvērts bankas konts.
- Piemēram, emocionālais attēls ar zvejnieku izžuvušā ezerā parāda situācijas ķīlnieku.

Veidojiet savus plakātus! Sekojot piemēriem un noteikumiem, skolēni var vizualizēt savus datus un pārvērst tos infografikas plakātā. Skolēni var darboties individuāli vai grupās. Plakāti var būt gan papīra, gan digitālā formātā. Jo radošāk un košāk, jo labāk!

Padoms!

Lai plakāta attēlu augšupielādētu Faktu meistardarbnīcas mājaslapā, tos labāk veidot portreta, nevis ainavas orientācijā. **Pārliecinieties, ka jūsu dati plakātā ir viegli nolasāmi!**

Uzdodiet skolēniem uzvedinošos jautājumus!

- Kādus datus vēlaties parādīt?
- Kā jūs gribat citiem likt justies?
- Kā jūs datus varētu vizualizēt?

Ja jūsu skolēni nejutas droši, varat strādāt visi kopā soli pa solim. **Faktu meistardarbnīcas mājaslapā** ir daudz iedvesmojošu piemēru.

Ja jums ir vairāk laika, piedāvājiet skolēniem paspilgtināt plakātus, izmantojot dažādu materiālu klāstu: krītiņus, krāsas, aplikāciju papīru. Ja laika ir maz, galveno uzmanību pievērsiet nepārprotamam un skaidram vēstījumam un tikai pēc tam skaistam noformējumam.

4. SOLIS: Dalieties ar saviem faktu meistardarbiem

20 minūtes

Iepazīstiniet ar savu darbu! Ir pienācis laiks ar faktu meistardarbiem iepazīstināt pasauli. Daloties ar šiem faktiem, jūs palīdzat rosināt pārmaiņas un vairot izpratni par tēmu, kas ir svarīga arī jums. Lai palīdzētu pārmaiņām notikt, jūsu sagatavotie dati būs pieejami līderiem un lēmumu pieņēmējiem.

Aiciniet skolēnus dalīties ar sagatavotajiem datu plakātiem [Faktu meistardarbnīcas mājaslapā](#). Skolēni var nofotografēt savus plakātus un attēlu augšupielādēt. Atgādiniet skolēniem:

- norādīt tikai savu vārdu;
- dalīties ar bildēm, kur redzams tikai plakāts, nevis bērnu sejas;
- norādīt savu vecumu;
- norādīt valsti;
- uzrakstīt īsu skaidrojumu, kāpēc šie dati viņiem ir svarīgi;
- norādīt savu datu avotu;
- norādīt, ja viņi neiebilst, ka viņu plakāts tiek pievienots digitālajai galerijai.

Šo pieeju varat izmantot atkārtoti lai palīdzētu skolēniem mācīties par globālajiem mērķiem un uzlabotu viņu datu izmantošanas prasmes.

Sazinieties ar mums sociālo mediju kanālos vai apmeklējot mūsu mājaslapu. Visu gadu mēs pievērsīsim uzmanību konkrētiem globālajiem mērķiem un piedāvāsim faktu meistariības izaicinājumus.

1. pielikums. Globālie mērķi

GLOBĀLIE MĒRĶI

ilgtspējīgai attīstībai

2. pielikums. Faktu meistardarbu piemēri

PANDĒMIJAS LAIKĀ

4 NO 10 PIEAUGUŠAJIEM

VALSTĪS AR ZEMĪEM UN VIDĒJI ZEMĪEM IENĀKUMIEM

ATVĒRA SAVU PIRMO BANKAS KONTU.

